

Schoolondersteuningsplan

(SOP)

2021-2025

Herzien: september 2023

Inhoud

Inleiding	3
1. College Hageveld en passend onderwijs	4
1.1 Algemeen.....	4
1.2 Algemene missie en visie van de school	4
1.3 Visie op leerlingbegeleiding	1
1.4 Onderwijs en ondersteuning in en buiten de les (binnen school)	2
2. Ondersteuningsmogelijkheden van College Hageveld.....	4
2.1 Wie doet wat	4
2.2 Overzicht ondersteuningsaanbod	8
3. Organisatie van ondersteuning	11
3.1 Ondersteuningsroute binnen school.....	11
3.2 Grafische weergave ondersteuningsroute.....	13
3.3 Samenwerking met externe partners	14
4. VIA Hageveld	16
5. Borging van ondersteuning	17
5.1 Cyclisch werken op schoolniveau met SOP	17
5.2 Cyclisch werken op leerlingniveau met het OPP.....	17
5.3 Ontwikkeling van ondersteuning	18

Inleiding

Voor u ligt het schoolondersteuningsplan van Atheneum College Hageveld. Dit plan beschrijft de visie op ondersteuning van College Hageveld, de ondersteuningsmogelijkheden die wij bieden om passend onderwijs te verzorgen en de ontwikkeldoelen die op dit gebied worden gesteld.

Sinds 1 augustus 2014 is de Wet Passend Onderwijs van kracht. Dit betekent dat leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften zoveel mogelijk binnen het reguliere onderwijs passende ondersteuning (en passend onderwijs) moeten krijgen.

Alle leerlingen hebben recht op onderwijs dat hen uitdaagt en rekening houdt met hun behoeften. Er wordt altijd gekeken naar wat de leerling nodig heeft en in welke mate College Hageveld hieraan tegemoet kan komen. Dat gebeurt in overleg tussen school, ouders en leerling. Voor leerlingen die dat nodig hebben, werkt de school samen met organisaties die in en rond de thuissituatie (jeugd)hulp bieden.

College Hageveld maakt onderdeel uit van het Samenwerkingsverband VO Zuid-Kennemerland. Om ervoor te zorgen dat alle leerlingen een passende onderwijsplek krijgen, hebben scholen regionale samenwerkingsverbanden gevormd. In deze samenwerkingsverbanden werken regulier en speciaal onderwijs samen. De scholen in het Samenwerkingsverband maken afspraken over onder andere de begeleiding en ondersteuning die alle scholen in de regio kunnen bieden en over welke leerlingen een plek kunnen krijgen in het speciaal onderwijs.

1. College Hageveld en passend onderwijs

1.1 Algemeen

College Hageveld is het enige zelfstandige atheneum van Nederland. Het atheneum is een zesjarige opleiding en is opgebouwd uit een onderbouw (klas 1 en 2), een middenbouw (klas 3 en 4) en een bovenbouw (klas 5 en 6). In klas 1, 2 en 3 vindt de basisvorming plaats en in klas 4, 5 en 6 de tweede fase.

College Hageveld is een school met een rijke geschiedenis die al in 1817 begint. Sinds 1923 is de school gevestigd op de huidige locatie, in een monumentaal gebouw dat wordt omzoomd door veel groen. Ook de sportvelden liggen rondom de school.

College Hageveld telt ongeveer 1400 leerlingen en 150 medewerkers.

In 2009 is op Hageveld een trajectgroep “hoogbegaafde onderpresteerders” gestart dat het startpunt is geweest voor VIA Hageveld.

1.2 Algemene missie en visie van de school

‘Hageveld, ruimte voor jouw ontwikkeling’

Missie van Hageveld

Op Atheneum College Hageveld werken we vanuit vertrouwen en bieden wij leerlingen de ruimte om zich te ontwikkelen (ontplooien) in een veilige (vertrouwde) omgeving. Na het behalen van hun vwo-diploma op Atheneum College Hageveld zijn leerlingen goed voorbereid om hun eigen weg te kiezen in de constant veranderende samenleving. De leerling beschikt daarbij over breed verworven kennis en competenties, is in staat om een positief kritische blik op de wereld en de toekomst te ontwikkelen en staat in verbinding (betrokken bij) met de wereld om hem heen.

Visie van Hageveld

Op Atheneum College Hageveld zijn we betrokken, houden we rekening met verschillen, leren we samen en nemen we onze eigen verantwoordelijkheid. Zo stimuleren we nieuwsgierigheid en zelfstandigheid en dagen wij onze leerlingen en onze medewerkers uit om hun talenten te ontdekken en zich breed te ontplooien.

Kernwaarden Hageveld

	Leerlingen	Medewerkers	Ouders/verzorgers
Vertrouwen	Op Hageveld werken we vanuit vertrouwen om zo te komen tot leren. Leerlingen kunnen zichzelf zijn in een veilige omgeving. We verwachten van leerlingen dat zij kansen benutten, verantwoordelijkheid nemen en willen leren van fouten.	Op Hageveld vertrouwen medewerkers op elkaars professionaliteit en betrokkenheid. Medewerkers mogen zichzelf zijn in een veilige omgeving waarbij zij worden gerespecteerd om wie zij zijn. Wij werken samen binnen de gestelde kaders en geven elkaar op open wijze feedback om zo in ontwikkeling te blijven.	Op Hageveld werken ouders/verzorgers vanuit vertrouwen samen met school in het belang van de ontwikkeling van hun kind.
Betrokkenheid	Hageveld is een school, waarin leerlingen maatschappelijk betrokken zijn. Ze hebben interesse in hun medeleerlingen en in de wereld. Leerlingen voelen zich verantwoordelijk voor hun leerproces en voor het groepsproces.	Medewerkers op Hageveld zijn begaan met elkaar en de leerlingen. Ze voelen zich met elkaar verbonden en zijn verantwoordelijk voor het onderwijs, de leerlingen en hun eigen ontwikkeling.	Ouders/verzorgers hebben een proactieve rol in de communicatie tussen school en hun kind. Ouders/verzorgers zijn (pro)actief bezig met de begeleiding van hun kind.
Ontplooiing	Op Hageveld ligt de nadruk op de ontwikkeling van leerlingen en staat de growth mindset centraal. Hageveld houdt rekening met verschillen en stimuleert persoonlijke groei, het leveren van kwalitatief goed werk, het hebben van een nieuwsgierige houding en het ontdekken van de eigen talenten. Leerlingen leren reflecteren en worden aangespoord tot het nemen van eigenaarschap. Dit gebeurt zowel binnen als buiten de lessen.	Op Hageveld staat de growth mindset centraal. Medewerkers werken aan hun eigen didactische, pedagogische en persoonlijke ontwikkeling en aan die van hun collega's. Dit doen zij door open te staan voor feedback en constructieve feedback te geven.	Ouders/verzorgers spelen een belangrijke rol bij de ontwikkeling van hun kind op school. Hun betrokkenheid en ondersteuning dragen bij aan een positief leerklimaat en ouders stimuleren zo de groei van hun kind.

1.3 Visie op leerlingbegeleiding

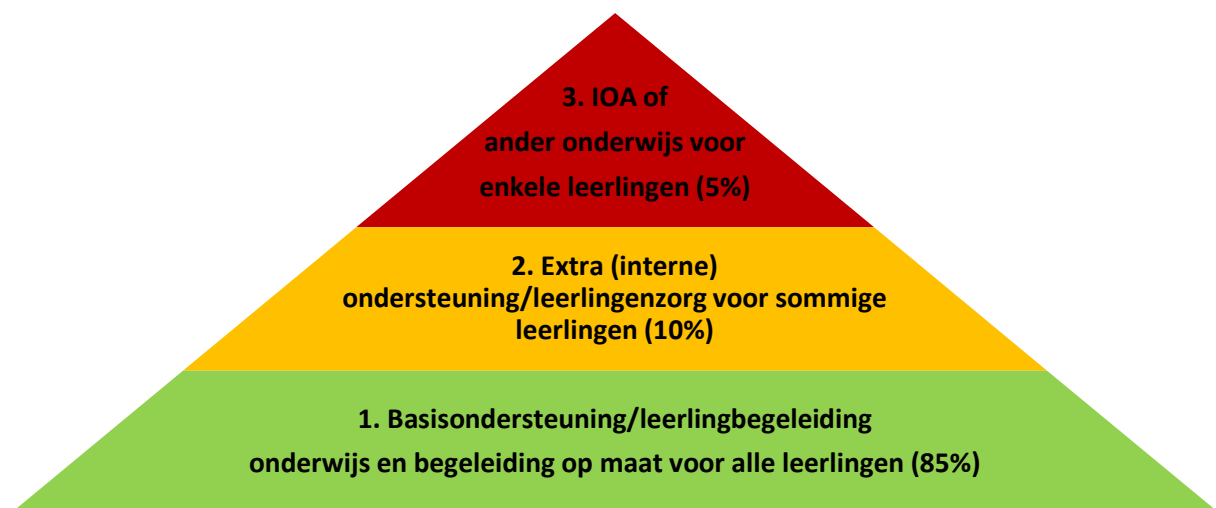
Op Hageveld willen we vooral preventief handelen om erger te voorkomen. Dit betekent dat we snel handelen op het moment dat er signalen zijn dat een leerling in zijn/haar (school)ontwikkeling wordt belemmerd, dan wel wordt bedreigd. Dit doen we in openheid en dialoog met de leerling, ouders en betrokkenen vanuit school.

Indien er extra ondersteuning moet worden ingezet dan is dit in principe tijdelijk van aard, kan plaatsvinden op verschillende ondersteuningsniveau 's in en buiten de klas. De begeleiding is erop gericht de leerling zo snel mogelijk weer zelfstandig te laten functioneren.

De begeleiding is niet alleen gericht op de leerling, maar ook op het versterken van de expertise van medewerkers van Hageveld.

Leerlingbegeleiding onderscheidt zich in drie niveaus volgens de piramide van het handelingsgericht werken, namelijk:

- Leerlingbegeleiding die plaatsvindt in de basisondersteuning en zoveel mogelijk geïntegreerd is in de dagelijkse gang van zaken. Deze vindt plaats in de klas en eventueel daarbuiten, met de mentor als spil en de leerlingcoördinator als sparringspartner (80% van de leerlingen).
- Leerlingbegeleiding die plaatsvindt in de extra ondersteuning wanneer de basisondersteuning niet meer toereikend is (15% van de leerlingen).
- Leerlingbegeleiding waarbij inzet van een individueel onderwijsarrangement nodig is of doorverwijzing naar een andere vorm van onderwijs (5% van de leerlingen).

Figuur 1: ondersteuningspiramide volgens handelingsgericht werken

Leerlingbegeleiding moet zoveel mogelijk geïntegreerd worden in het primaire proces en bijdragen aan de continuïteit van het leerproces en het welbevinden van leerlingen. Hierbij geldt dat wij ons als doel stellen om alle leerlingen op didactisch en sociaal-emotioneel gebied in beeld te hebben, onderwijs en begeleiding op maat te bieden en geen enkele leerling tussen wal en schip te laten vallen.

In 2017 heeft de school ervoor gekozen om met een compacter rooster te gaan werken. Het vwo-programma wordt in tachtig procent van de tijd behandeld en in de twintig procent vrijgekomen tijd is ruimte ontstaan om tegemoet te komen aan de verschillende leerbehoeften van leerlingen in de Hageveld-uren. Leerlingen kiezen minimaal vier á vijf Hageveld-uren per week gericht op verbreden, verdiepen en ondersteuning (herhalen).

Op Hageveld zitten leerlingen ieder jaar in een nieuwe mentorgroep. We streven ernaar dat gedurende de jaren zoveel mogelijk leerlingen elkaar kennen. We zijn meer dan alleen een school en zien ons zelf als een gemeenschap met het gebouw en de omgeving als gemeente deler. Ook na het behalen van het diploma verbinden veel leerlingen zich nog aan Hageveld. Door het feit dat leerlingen ieder jaar in een nieuwe mentorklas zitten staan de groepsdagen aan het begin van het schooljaar centraal. Deze groepsdagen zijn een katalysator voor het groepsproces waarin leerlingen zich gekend en veilig voelen. Tot slot zijn er jaarlaagspecifieke accenten.

1.4 Onderwijs en ondersteuning in en buiten de les (binnen school)

Hieronder staat een overzicht van de ondersteuning die wij bieden aan alle leerlingen en van de ondersteuning die wij bieden aan leerlingen die meer ondersteuning nodig hebben.

Ondersteuning <u>in</u> de lessen	
Aan alle leerlingen (basisondersteuning, niveau 1)	- Differentiatie in de lessen - D.m.v. Hagevelduren verlengde instructie (steunlessen) of meer uitdaging (masterclasses) - Onderwijs op maat om leerlingen, d.m.v. de Hagevelduren en maatkpakketten in de gelegenheid te stellen eigen keuzes te maken in hun onderwijsprogramma - Mentoraatsprogramma: Groepsvorming en jaarlaagspecifieke thema's: Slim jezelf zijn (methode gericht op vaardigheden. (klas 1 en 2) Profielkeuze/ toekomstperspectief (klas 3) LOB → studeren (4,5,6) - Faciliteiten zoals extra tijd en aangepaste toetsen - Versneld examen voor degenen die dat willen en kunnen - Sociale veiligheid in zowel vak- als mentorlessen
Aan de leerlingen die meer ondersteuning nodig hebben (extra ondersteuning, niveau 2)	- Verlengde instructie voor degenen die dat nodig hebben - Daar waar rekening kan worden gehouden in de klas met de ondersteuningsbehoeften van de leerling, onder andere: plaats in de klas, extra check om te kijken in hoeverre lesstof is binnengekomen, koppelen aan buddy, et cetera.

	- Toetsing in aparte ruimte voor leerlingen met extra faciliteiten vanaf klas 1.
--	--

Ondersteuning <u>buiten</u> de lessen	
Aan alle leerlingen (basisondersteuning, niveau 1)	- Leerpleinbegeleiding, toezien op zelfstandig werken en leren plannen - Remedial teaching en dyslexiebegeleiding - Steunlessen n.a.v. de screening in klas 1 - Counselors/vertrouwenspersonen - Diverse trainingen, zoals stressreductietraining en socialevaardigheidstraining, lefgasten, motivatie en overpresteren - Studievaardighedenboost voor doubleurs of leerlingen die net over zijn (voor klas 2, 3 en 4) - Time-out - Bondgenotengroep Rouw
Aan de leerlingen die meer ondersteuning nodig hebben (extra ondersteuning, niveau 2)	- Trajectbegeleiding; begeleiding gericht op de voorwaardelijke kant van het leren - Eventueel opschalen naar een individueel onderwijsarrangement (niveau 3)

Ondersteuning <u>samen</u> met partners	
Aan alle leerlingen (basisondersteuning, niveau 1)	- Preventie verslaving in diverse jaarlagen (Kikid en Brijder Jeugd) - Bureau Puur (eetproblemen) voor klas 2 - Preventief leerplichtspreekuur - GGD in klas 2 en 4 - Gezondheidsmonitor GGD
Aan de leerlingen die meer ondersteuning nodig hebben (extra ondersteuning, niveau 2)	- Kernpartneroverleg - Multi-disciplinair overleg met hulpverlening, Samenwerkingsverband, GGD jeugdarts en leerplichtambtenaar

2. Ondersteuningsmogelijkheden van College Hageveld

2.1 Wie doet wat

Vakdocent

Tijdens de lessen zijn de docenten verantwoordelijk voor het didactisch en pedagogisch klimaat, door middel van vakinhoud en klassenmanagement. Docenten streven ernaar dat iedere leerling op zijn/haar niveau bediend wordt door middel van differentiatie. Dit betekent dat zij extra instructie/meer oefening geven aan de leerlingen die lastiger mee kunnen komen en meer verrijking en minder instructie/oefening aanbieden aan de leerlingen die meer kunnen en willen. Mocht ondersteuning binnen de les onvoldoende zijn kan een vakdocent een leerling uitnodigen voor een steunles in de Hageveld-uren.

Mentor

In klas 1 tot en met 4 heeft iedere klas een mentor. In klas 5 en 6 worden mentoren aan een halve klas gekoppeld. De mentor is de spil in de ondersteuning van leerlingen. Hij/zij is het eerste aanspreekpunt voor leerlingen, ouders en collega's als iets zijn/haar mentorleerlingen betreft. De mentoren hebben de ontwikkeling van de eigen leerlingen in beeld, signaleren en sturen op verbetering daar waar dat kan en nodig is. Daarnaast bewaakt de mentor het groepsproces ten behoeve van een veilig klimaat in en buiten de les. Tot slot behandelt de mentor het mentoraatsprogramma met de jaarlaagspecifieke thema's.

Leerlingcoördinator

Samen met de mentoren zijn zij het aanspreekpunt voor de ouders als het gaat om verlof en absentie, eventuele klachten en andere onderwerpen die over onderwijs en begeleiding gaan. De leerlingcoördinator is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid en de dagelijkse gang van zaken.

Afdelingsleider

College Hageveld werkt in jaarlaagteams waarbij een afdelingsleider gekoppeld is aan een specifieke jaarlaag. De afdelingsleiders zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken binnen het team. Zij dragen o.a. zorg voor de vertaling van beleid naar de dagelijkse praktijk met betrekking tot leerlingbegeleiding en onderwijskundige ontwikkeling.

Decaan

Vanaf klas 3 beschikt iedere jaarlaag over een decaan. De decaan begeleidt de leerlingen samen met de mentoren bij de profielkeuze en de oriëntatie op studie en beroep. De decanen verzorgen de nodige informatie over allerlei zaken die verband houden met 'straks' studeren. Tevens regelen zij de maatkpakketten en begeleiden zij de verschillende (leer)routes voor leerlingen, ook voor die leerlingen die meer willen en kunnen.

Leerpleinbegeleiding

Op de drie leerpleinen in de school kunnen leerlingen zelfstandig (individueel of in groepjes) op een rustige plek buiten de klas werken. Leerlingen kunnen hier tijdens een Hagevelduur, in een tussenuur of na schooltijd gebruik van maken. Ook kunnen leerlingen hier kortdurende ondersteuning krijgen op het gebied van planningsvaardigheden.

Tevens kunnen zij hier terecht voor een time-out. Dit laatste gebeurt altijd in overleg met de mentor, de leerlingcoördinator en eventueel de ondersteuningscoördinator.

Interne deskundigen met betrekking tot ondersteuning:

Dyslexiebegeleiding

De dyslexiecoaches zijn het aanspreekpunt voor alle dyslectische leerlingen, hun ouders en docenten. Zij begeleiden deze leerlingen, hun ouders en hun docenten en geven voorlichting over dyslexie in de teams of secties.

Remedial teaching

Leerlingen kunnen op individuele basis of in kleine groepen ondersteuning krijgen bij het leren leren. De begeleiding is gericht op het leerproces, waarbij er wordt afgestemd op de behoeften van de leerling en zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de leerstof. Het doel van de remediërende begeleiding is het tijdelijk ondersteunen van de leerling, zodat hij/ zij uiteindelijk weer in staat is, zelfstandig en succesvol onderwijs te volgen.

Counselor

Mochten leerlingen ondersteuning willen bij het oplossen van sociaal-emotionele problemen, dan kunnen zij bij een van de counselors terecht. Zij voeren vijf tot acht gesprekken met een leerling om de problematiek in kaart te brengen, oplossingen te bieden en, waar nodig, door te verwijzen.

Vertrouwenspersoon

Leerlingen kunnen bij een vertrouwenspersoon terecht wanneer zij geconfronteerd worden met (seksuele) intimidatie of andere vormen van agressie en geweld, zoals (cyber)pesten, binnen of buiten de school, of vormen van discriminatie.

Trajectbegeleiding

Als de ondersteuning van de mentor of andere basisondersteuning niet toereikend blijkt te zijn, dan kan trajectbegeleiding worden ingezet ter ondersteuning van de leerling. Het doel van de trajectbegeleiding is het tijdelijk ondersteunen van de leerling met extra ondersteuningsbehoeften, zodat hij/zij uiteindelijk weer in staat is (zo) zelfstandig (mogelijk) en succesvol onderwijs te volgen binnen College Hageveld. De duur van het traject is afhankelijk van de ondersteuningsbehoeften van de leerling. Trajectbegeleiding richt zich op zaken die voortkomen uit de ondersteuningsbehoeften van de leerling, zoals executieve vaardigheden, studievoordigheden, emotieregulatie, gedragsregulatie en motivatie. Tijdens de trajectbegeleiding wordt gewerkt met een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) voor iedere individuele leerling.

Talentbegeleiders:

De talentbegeleiders zijn er voor leerlingen die anders presteren dan er verwacht mag worden. Dit kan twee kanten op, namelijk: de zogenaamde onder- en overpresteerders. Daarnaast ondersteunen de talentbegeleiders het docententeam bij het signaleren en interveniëren bij onder- of overprestatie. De talentbegeleiders zijn gespecialiseerd in problemen rondom hoogbegaafdheid en bieden o.a. individuele begeleiding en trainingen in groepsverband.

Ondersteuningscoördinator: schakel tussen basisondersteuning, extra ondersteuning of anders

De ondersteuningscoördinator coördineert en monitort enerzijds de sociaal-emotionele en pedagogische begeleiding binnen school en anderzijds de totale extra ondersteuning in de school. De ondersteuningscoördinator onderhoudt daarnaast de contacten met interne en externe deskundigen (samenwerkende partners).

De ondersteuningscoördinator ondersteunt de diverse interne deskundigen bij complexere vragen rondom ondersteuning. De mentor en leerlingcoördinator betrekken de ondersteuningscoördinator bij hun werk als de tot dan ingezette (basis)ondersteuning onvoldoende ontwikkeling of resultaat heeft opgeleverd. Vervolgens wordt met elkaar bekeken wat de leerling aan eventuele extra ondersteuning nog heeft en op welke wijze deze binnen school kan worden geboden.

Trainingen:

Op Hageveld bieden we verschillende trainingen. In het mentoraatsprogramma wordt er veel aangeboden, onder andere op het gebied van sociale veiligheid, groepsvorming en studievoordigheden. Voor sommige leerlingen is dit niet voldoende. Mocht een leerling iets specifiek of meer nodig hebben, dan kan er verwezen worden naar diverse trainingen die we in school aanbieden.

Sociale vaardigheden

In de brugklas wordt jaarlijks een socialevaardigheidstraining (SoVa) aangeboden voor leerlingen die een steuntje in de rug kunnen gebruiken om ook in sociaal opzicht soepel te functioneren op Hageveld. Het gaat om leerlingen die bijvoorbeeld wel eens moeite hebben met (positief) contact leggen met anderen, voor zichzelf opkomen, samenwerken of rekening houden met een ander.

Stressreductie

In klas 2 en 3 wordt jaarlijks een stressreductietraining gegeven voor leerlingen die last hebben van overmatige stress rondom schoolse zaken of prestaties. Deze lessen worden gegeven in de Hagevelduren en zijn gericht op praktische tips ten aanzien van het schoolwerk en het omgaan met stress.

Lefgasten

Lefgasten is een training voor meer zelfvertrouwen en motivatie. De methode is gebaseerd op de cognitieve gedragstherapie en werking van de hersenen. Ook wordt er gebruik gemaakt van de neuroplasticiteit, waarbij er invloed wordt uitgeoefend op de verbindingen in de hersenen. De training is geschikt voor leerlingen die onnodig blokkeren in of buiten school, bij het leren of op sociaal vlak. Er wordt met de leerlingen gezocht naar de oorzaken van de blokkade-stress en de theorie wordt gekoppeld aan de individuele leerling.

Supergirls

Supergirls is een training gericht op meiden die een hoog streefniveau hebben waarbij dit ten kosten gaat van eigen welbevinden.

In een serie bijeenkomsten komen leerling bij elkaar om te werken aan het versterken van persoonlijke groei en veerkracht. De volgende thema's komen voorbij: externe belemmeringen - verwachtingen, begrenzingen, je rollen als meisje/vrouw, vrouwelijkheid; interne belemmeringen - perfectionisme, faalangst, opkomen voor jezelf, durven anders zijn, veerkracht en passie; toekomstplanning - vrouw zijn, doelen stellen, actie en planning, vaardigheden.

Motivatatie voor onderpresteerders

Het komt regelmatig voor dat leerlingen onderpresteren (beschikken over de cognitieve capaciteiten, maar dit is niet zichtbaar in de voortgang). Indien dit het geval is, kunnen we op school starten met groepscoaching gericht op psycho-educatie, met als doel: het verkrijgen van zelfinzicht bij de leerling waardoor motivatie ontstaat om problemen aan te pakken. Daarnaast bekijken we of een-op-een-begeleiding of doorverwijzing nodig is.

Doubleursprogramma

De begeleiding van doubleurs is erop gericht om leerlingen in een doublurejaar succesvol te laten zijn. Er wordt specifieke aandacht besteed aan studievaardigheden om afstroom op termijn te voorkomen. Aan het einde van het traject is het de bedoeling dat: leerlingen meer inzicht hebben in hun sterke en zwakke kanten ten aanzien van het leren, leerlingen vaardigheden hebben opgedaan ten aanzien van studievaardigheden en zelfmotivatie en leerlingen meer eigenaar zijn van hun eigen studie/leerproces.

Planning en organisatie

Leerlingen die moeite hebben om overzicht te krijgen en houden over hun schoolwerk hebben de mogelijkheid om ondersteund te worden. Dit kan gebeuren in een Hageveld-uur (vaardigheidsuur) of individueel door één van de leerpleinbegeleider(s). Hier worden op wekelijkse basis de planners van de vakken doorgenomen en vooruitgekeken. Het is de bedoeling dat leerlingen dit naar verloop van tijd zelf kunnen.

2.2 Overzicht ondersteuningsaanbod

Ondersteuningsaanbod op het gebied van:	
Differentiatie in het onderwijsaanbod	- In de klas - In de Hagevelduren door middel van steunlessen (verlengde instructie) en masterclasses (extra uitdaging) - Mogelijkheden om versneld examen te doen voor bepaalde vakken - Breed scala aan vakkenpakketmogelijkheden
Taal en rekenen	- Screening voor brugklassers op het gebied van Nederlands en rekenen/wiskunde, met aanvullende ondersteuning bij hiaten/achterstanden - Verplichte leesuren die worden begeleid door een docent - Steunlessen voor de diverse talen en wiskunde - NT2-begeleiding
Dyslexie	- Dyslexiebegeleiding - Ondersteuning door gebruik te maken van auditieve ondersteuning bij het leren of laptop in de klas voor aantekeningen - In de beoordeling ten aanzien van spellingfouten rekening houden met dyslexie, tot en met klas 4 - Extra tijd bij toetsen, toetsen maken op de computer of met auditieve ondersteuning, afhankelijk van wat de leerling nodig heeft - Aparte lokalen voor leerlingen die extra tijd en faciliteiten hebben
Sociaal-emotioneel	- Aandacht in de mentoruren voor de sociale veiligheid in de klas - Individuele gesprekken met mentor - Trainingen op het gebied sociale vaardigheden, stressreductie, onder- en overpresteren - Counselor - Vertrouwenspersoon - Bondgenotengroep Rouw - Trajectbegeleiding

	- Themagerichte ouderavonden
Studievaardigheden	- <i>Slim jezelf zijn</i> (klas 1 en 2) - Doubleursprogramma - Leerpleinbegeleiding (planning) - Remedial teaching - Trajectbegeleiding
Meer- en hoogbegaafde leerlingen	- Eigen (leer)route door verbreding en het doen van versneld examen - Het volgen van masterclasses in de Hagevelduren - VIA Hageveld → aparte onderwijsstroom voor anderslerende leerlingen - Trajectbegeleiding → trajectbegeleiders zijn eveneens talentbegeleiders
Specifieke stoornissen of ziekte (zoals ADHD, ASS, angst, depressie, NAH, burn-out, chronische ziekte)	- Rekening houden met ondersteuningsbehoeften in de klas (zowel docentgedrag als aanbod lesstof) - Extra tijd bij toetsen - Mogelijkheden om tijdelijk aanpassingen in rooster te doen (alleen met toestemming leerplichtambtenaar en GGD Jeugdarts) - Trajectbegeleiding om leerlingen en docenten te ondersteunen - Aparte lokalen voor leerlingen die extra tijd en faciliteiten hebben

2.3 Ondersteunende protocollen

Er zijn diverse protocollen binnen College Hageveld die actief worden ingezet en die handelingsrichtlijnen bieden. Hiermee is de school voorbereid om snel te handelen en te schakelen in voorkomende gevallen. Dergelijke protocollen zijn ondersteunend voor de begeleiding en zorg.

College Hageveld heeft de volgende protocollen:

- Protocol dyslexie
- Protocol pesten
- Protocol medisch handelen (over het algemeen toegespitst op de individuele leerling)
- Protocol onderwijsondersteuning zieke leerlingen
- Protocol voorkomen schooluitval en thuiszitters (vanuit het Samenwerkingsverband opgesteld)
- Protocol overlijden en rouw
- Protocol suïcidepreventie

- Protocol schorsen en verwijderen
- Protocol veilig Thuis/ Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling
- Protocol sociale media
- Protocol genotmiddelen
- Protocol grensoverschrijdend gedrag
- Protocol reizen en excursies

3. Organisatie van ondersteuning

3.1 Ondersteuningsroute binnen school

De leerlingbegeleiding wordt op College Hageveld op verschillende niveaus ingedeeld, te weten:

Ondersteuningsniveau 1

In de basisondersteuning, voor alle leerlingen, worden alle leerlingen begeleid door de mentor, de vakdocent, het team, de leerlingcoördinator en de afdelingsleiders. De mentor is hierin de spil. Hij/zij heeft het eerste contact met de leerling en thuis. Indien zich problemen voordoen ten aanzien van de ontwikkeling van de leerling zijn mentor en ouders als eerste aan zet.

De mentor verzamelt alle informatie van zijn/haar leerlingen om indien nodig de juiste begeleiding binnen school op gang te brengen. Indien nodig schakelt de mentor de leerlingcoördinator in.

De mentor kijkt samen met leerling, ouders en leerlingcoördinator wat nodig is en wat ingezet kan worden.

De begeleiding op dit niveau wordt gegeven door:

- de teams en secties via Hagevelduren
- leerpleinbegeleiders
- remedial teacher
- dyslexiecoaches
- sova-trainers
- stressreductietrainers
- bondgenotengroep rouw
- counselors
- vertrouwenspersonen

Ondersteuningsniveau 2

De ondersteuning op dit niveau wordt geboden door de trajectbegeleiders. Leerlingen die dit nodig hebben, worden via de afdelingsleider en/of ondersteuningscoördinator aangemeld. De leerlingen worden naar behoefte begeleid, wekelijks of meerdere keren per week. Dit kan zowel individueel als in een klein groepje. Voor leerlingen die trajectbegeleiding krijgen, wordt samen met leerling, ouders en mentor gekeken naar wat er aan de hand is en wat de hulpvraag is. Op basis hiervan worden er doelen geformuleerd en een plan van aanpak opgesteld. Er wordt gewerkt met een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) dat richting geeft aan het perspectief en hoe daar vervolgens aan gewerkt wordt.

Mocht na een aantal interventies blijken dat ook de trajectbegeleiding onvoldoende ondersteuning kan bieden (dan wel een positieve ontwikkeling uitblijft), dan moet met elkaar gekeken worden of andere (externe) hulp ingeschakeld kan worden. In sommige gevallen wordt in samenspraak bepaald dat de ondersteuningsbehoeften van de leerling te groot zijn en dat Hageveld de leerling onvoldoende kan bieden wat hij/zij nodig heeft.

Op dit niveau werken de trajectbegeleiders nauw samen met leerling, ouders, mentor en eventuele externe hulpverleners.

Ook is het soms nodig om een traject in te gaan waarbij externe partners, zoals de consulent van het Samenwerkingsverband, de leerplichtambtenaar of de GGD jeugdarts, aanschuiven om mee te kijken en te denken.

Ondersteuningsniveau 3

In sommige gevallen, wanneer de school op alle niveaus ondersteuning heeft ingezet en handelingsverlegen is ten aanzien van de situatie, kan worden besloten om tijdelijk op school externe specifieke deskundigheid in te zetten. Dit gaat via een individueel onderwijsarrangement (IOA) en wordt vergoed door het Samenwerkingsverband. Ook kan een dergelijk arrangement worden ingezet bij langdurige ziekte en behoefte aan extra materialen en middelen. Op dit niveau wordt altijd de consulent van het Samenwerkingsverband betrokken.

Daarnaast kan op dit niveau tot de conclusie worden gekomen dat hetgeen de leerling nodig heeft vanuit zijn/haar specifieke ondersteuningsbehoeften onvoldoende kan worden geboden binnen het reguliere onderwijs. Speciaal onderwijs lijkt dan over het algemeen de best passende plek. Voor het speciaal onderwijs is een toelaatbaarheidsverklaring nodig die wordt verstrekt door het Samenwerkingsverband.

Een dergelijk besluit wordt niet zomaar genomen en gebeurt altijd in overeenstemming met ouders, leerling en de consulent van het Samenwerkingsverband.

Wanneer wij op dit ondersteuningsniveau zitten, dan is er op de eerdere ondersteuningsniveaus al van alles geprobeerd en ingezet om de (school)ontwikkeling positief te beïnvloeden. Tevens zijn op dit niveau vaak externe partijen (zoals hulpverlening, leerplichtambtenaar of GGD Jeugdarts) al ingeschakeld.

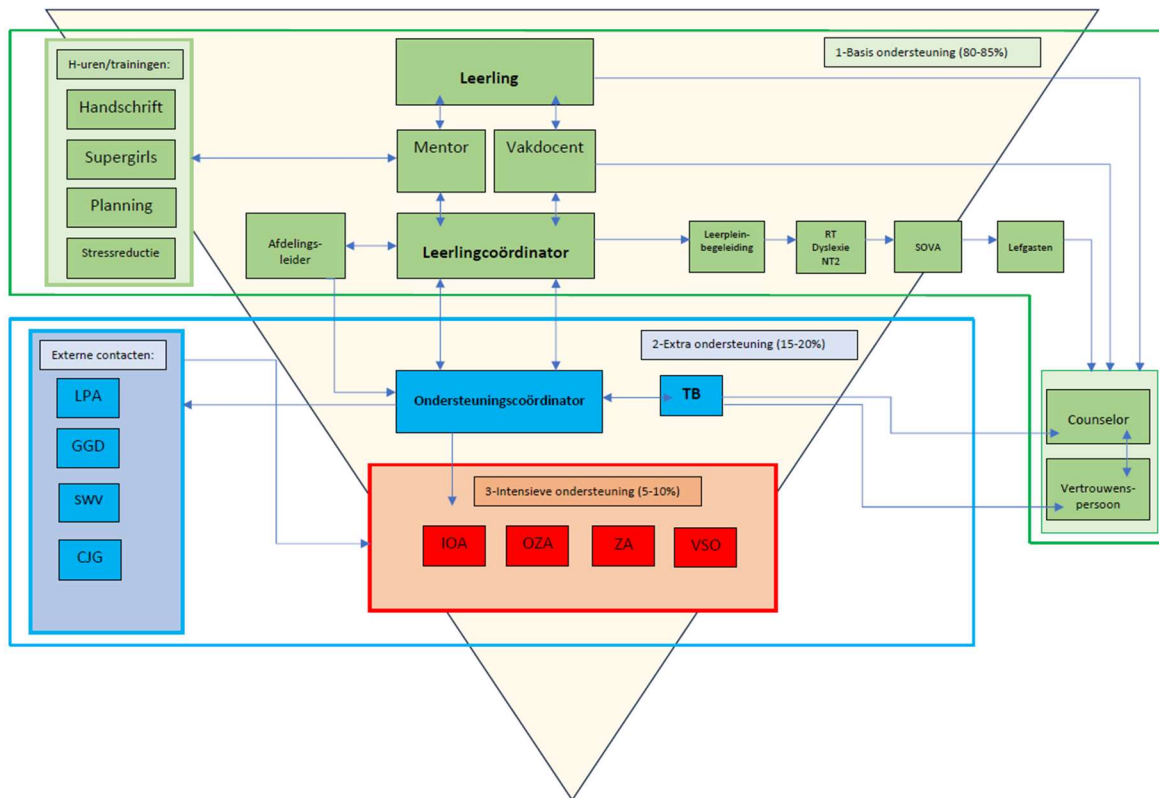
Betrekken van ouders bij de ondersteuning

College Hageveld werkt op alle niveaus vanuit de driehoek leerling, ouders en school. Wij vinden het van belang dat ouders onderwijsondersteunend zijn. Dit houdt in dat de school verwacht dat ouders achter het schoolbeleid en de in te zetten begeleiding staan, hun kind thuis daar waar nodig ondersteuning bieden ten aanzien van school en samen optrekken met school. Het uitgangspunt hierbij is dat er sprake is van een gelijkwaardige relatie tussen ouders en school, met waardering voor elkaars deskundigheid.

De taak om ouders te betrekken bij de ondersteuning ligt bij:

- mentor
- leerlingcoördinator
- afdelingsleider
- trajectbegeleiders
- ondersteuningscoördinator

3.2 Grafische weergave ondersteuningsroute

Figuur 2: Ondersteuningsroute Hageveld

3.3 Vormgeving extra ondersteuning - Trajectbegeleiding

Vanwege het hoge theoretische/cognitieve gehalte van het lesaanbod, de grootte van de klassen en het hoge tempo kunnen leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften belemmeringen ervaren in het (deelnemen aan) onderwijs.

De schoolvoortgang kan worden belemmerd dan wel bedreigd door bijvoorbeeld intrapersonlijke problemen, een ontwikkelingsstoornis of ernstige somatische klachten. De leerling wordt in een begeleidingstraject ondersteund bij bepaalde specifieke vaardigheden of volgt een traject van re-integratie (indien er sprake is van ziekte). Het gaat in principe om een tijdelijk extra steuntje in de rug met de bedoeling om de leerling na verloop van tijd, zonder extra ondersteuning, weer mee te laten doen in het reguliere schoolproces.

De trajectbegeleiding binnen Hageveld is gericht op de voordelrijke kant van het leren/het schoolse functioneren en kan ingezet worden bij de volgende problemen:

- Problemen in het executief functioneren die het schoolse functioneren dusdanig belemmeren (werkhouding, taakinitiatie, taakaanpak, volgehouden aandacht, zelfmonitoring/controle, timemanagement, et cetera)
- Emotionele problemen; emotieregulatieproblematiek (spanningen, somberheid, angsten, agressie, et cetera)
- Motivatieproblemen, over- en onderpresteren

- Problemen ten aanzien van het leren-leren (leerstrategieën, mindset, RTTI)
- Problemen in het sociale functioneren of ten aanzien van samenwerking
- Problemen die specifiek samenhangen met een stoornis (te denken valt aan: ASS/ADHD/ODD)
- Omstandigheden of factoren die (tijdelijk) de schoolvoortgang verstoren, zoals een verstoring in draagkracht-draaglastverhouding.
- Uitdagingen die samenhangen met een hoge intelligentie.

In principe wordt trajectbegeleiding twee keer tien weken ingezet (een half schooljaar). In de eerste tien weken wordt methodisch en volgens een plan van aanpak aan de afgesproken doelen gewerkt. Na tien weken vindt een evaluatie plaats met leerling, ouders, mentor en trajectbegeleider. Hierbij wordt bekeken in hoeverre doelen zijn behaald, dan wel moeten worden bijgesteld. Vervolgens kan de trajectbegeleiding met tien weken worden verlengd. Er worden dan nieuwe afspraken gemaakt met een nieuw evaluatiemoment. Mocht na deze tweede tien weken blijken dat de doelen niet behaald zijn of de leerling nog steeds ondersteuning nodig heeft, dan moet er in groter verband (leerling, ouders, trajectbegeleider, mentor, leerlingcoördinator, ondersteuningscoördinator en eventueel externe partijen) om de tafel gegaan worden om te kijken wat er verder nodig is. Soms wordt een dergelijk traject al eerder ingezet, gedurende de trajectbegeleiding.

In de periode van de trajectbegeleiding wordt niet alleen de leerling begeleid. De insteek is dat er vanuit een transactioneel kader wordt gewerkt. Dit houdt in: met de leerling, met de mentor, in de klas, in de school en in de thuissituatie. De trajectbegeleider zal, naast het begeleiden van leerlingen, ook een rol spelen in de ondersteuning van vakdocenten en handelingsadviezen geven in het omgaan met bepaalde leerlingen in de klas. De trajectbegeleider is gericht op het maken van een vertaalslag van de specifieke ondersteuningsbehoeften van de leerling naar de klassensituatie en helpt de leerling, de vakdocent, de mentor en de ouders om eventuele belemmeringen in het onderwijsleerproces van de leerling te signaleren, te benoemen en hier handelingsgerichte oplossingen voor te vinden.

3.3 Samenwerking met externe partners

Naast trajectbegeleiding wordt vaak buiten school ondersteuning aan de leerling geboden. Te denken valt aan diagnostiek, psychologische begeleiding/behandeling, vaardigheidstrainingen, coaching en opvoedondersteuning.

Indien dit niet het geval is, wordt er samen met de leerling en ouders gekeken of buiten school ook nog hulp wenselijk is. Dergelijke ondersteuning/hulp kan lopen via de Jeugdwet, Zorgverzekeringswet of wordt door ouders zelf gefinancierd.

Samenwerkende partners van College Hageveld:

- consulent Samenwerkingsverband VO Zuid-Kennemerland
- centrum Jeugd en Gezin in diverse gemeentes
- basis GGZ/GGZ/Jeugd-GGZ in diverse gemeentes
- jeugdhulpverlening
- jeugdverpleegkundige/GGD Jeugdarts
- Brijder Jeugd; verslavingspreventie

- leerplichtambtenaren van diverse gemeentes

4. VIA Hageveld

VIA Hageveld is een voltijds VWO-stroom voor meer- en hoogbegaafde leerlingen. Meer- en hoogbegaafde leerlingen hebben vaker moeite met de reguliere “bottom-up”-lesmethodes in het onderwijs. Bottom-up betekent in dit verband dat er wordt geleerd van de delen naar het geheel: eerst de woordjes en de grammatica en daarna pas het verhaal, eerst het oefenen van eenvoudige sommen, dan de moeilijke opgaven en tenslotte een toepassing. Veel meer- en hoogbegaafde leerlingen leren liever omgekeerd, vanuit het geheel naar de delen. Dat noemen we “top-down”. Dus eerst de grote verbanden, dan de losse feiten. Het top-down leren geven we vorm middels het onderzoekend en ontwerpend leren. Dit geeft mogelijkheden om te differentiëren: in onderwerp, aanpak en product.

VIA is interessant voor leerlingen die graag werken aan grote opdrachten en projecten waarin je dus onderzoekend of ontwerpend aan de slag gaat. Bij het werken aan deze opdrachten is zelfsturing erg belangrijk. Zelfsturend zijn betekent dat je dingen zelf wilt uitzoeken, vragen stelt, niet afwacht en regie neemt over je eigen leren. Je werkt veel samen en moet fouten durven maken (want dan ben je echt aan het leren).

In VIA wordt de leerstof in compacte vorm aangeboden. Ongeveer 50% van de ingeroosterde tijd van de vakken wordt gebruikt voor instructie, oefening en dergelijke. De andere 50% wordt gebruikt voor grote, vakoverstijgende onderzoeks- of ontwerp opdrachten, de zogenaamde prestaties. Deze prestaties hebben een stevig inhoudelijk niveau waarin veel vakinhoudelijke kennis naar voren komt. Leerlingen worden niet alleen gecoacht op de inhoud maar nadrukkelijk ook op het ‘hoe’. We besteden expliciet aandacht aan leerstrategieën (vaardigheden). VIA is georganiseerd in vier domeinen (Alfa, Bèta, Gamma, en Delta). De lessen van ieder domein worden geclusterd aangeboden op negen dagdelen in een schoolweek.

De manier van werken binnen VIA vraagt om intensieve begeleiding, zowel inhoudelijk als op het gebied van leerstrategieën en de zijnskenmerken van meer- en hoogbegaafde leerlingen. Er zijn twee klassikale mentoruren per week. Daarnaast heeft iedere leerling elke twee tot drie weken een individueel gesprek van ongeveer 15 minuten met de mentor. In die coachgesprekken geeft de leerling zelf het onderwerp aan. De leerling bedenkt samen met de mentor een aanpak voor iets waar de leerling aan wil werken of kijkt terug hoe een plan is verlopen.

5. Borging van ondersteuning

5.1 Cyclisch werken op schoolniveau met SOP

In dit schoolondersteuningsplan (SOP) is vastgelegd welke ondersteuning de school kan bieden aan leerlingen die dat nodig hebben. Ook staat hierin welke ambities de school heeft voor de toekomst.

De functionarissen die het SOP bijhouden, zijn de rector-bestuurder en de ondersteuningscoördinator.

Het is wenselijk dat bij de evaluatie afdelingsleiders, leerlingcoördinatoren en trajectbegeleiders worden betrokken en eventueel samenwerkende partners, zoals de consulent van het Samenwerkingsverband.

Het SOP wordt bijgehouden op basis van overleg en evaluatie met de schoolleiding en het ondersteuningsteam. Door jaarlijks de doelen op het gebied van ondersteuning te evalueren, kan er steeds bekeken worden welke ondersteuningsvragen er liggen, waarop vervolgens geanticipeerd kan worden. Door overleg tussen de functionarissen op de verschillende ondersteuningsniveaus, overleg tussen ondersteuningscoördinator en rector-bestuurder en door eens per half jaar het SOP te agenderen in het schoolleidersoverleg kan worden bijgehouden of de doelen uit het SOP ook gerealiseerd worden. Ook is het van belang dat leerlingen, ouders, mentoren en eventueel samenwerkende partners hierbij worden betrokken.

Wij streven ernaar om het SOP jaarlijks te evalueren en te actualiseren.

5.2 Cyclisch werken op leerlingniveau met het OPP

Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, stellen we een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) op. Hierin staan de onderwijsdoelen en ondersteuning beschreven. Een OPP wordt opgesteld voor alle leerlingen bij wie specifieke ondersteuningsbehoeften aanwezig zijn en bij wie trajectbegeleiding wordt ingezet. Ook kan een OPP worden opgesteld bij langdurige ziekte of als er structurele aanpassingen nodig zijn in het rooster (en de inspectie hier toestemming voor moet geven).

De trajectbegeleiders houden het OPP van de leerling bij. Dit doen ze door het geregeld te evalueren met leerling, ouders en mentor. In sommige gevallen kan ook de ondersteuningscoördinator het OPP opstellen en evalueren met betrokken partijen.

Het OPP wordt bijgehouden via Magister (logboek) en via evaluatiegesprekken met (in ieder geval) leerling, ouders en mentor. We streven ernaar om cyclisch (volgens de PDCA-cyclus) en handelingsgericht te werken.

5.3 Ontwikkeling van ondersteuning

Algemene schoolbrede doelen:

- Een betere samenhang creëren tussen het ondersteuningsniveau 1 en 2. Er is binnen de school voor iedereen en op alle niveaus helder wie wat doet en wanneer iemand aan zet is. Ook is het van belang dat iedereen op de hoogte is van wie wat doet en dat er één lijn is in de aanpak, zie figuur 2.
- Een doorlopende leerlijn ontwikkelen ten aanzien van sociaal-emotionele ontwikkeling of welbevinden.
- Meer evaluatiemomenten organiseren ten aanzien van de ondersteuning met een bredere afvaardiging. Afdelingsleiders en leerlingcoördinatoren worden betrokken bij de evaluatie van het SOP.
- Beter in beeld brengen wat er aan de hand is met een leerling of bepaalde groepen leerlingen en dit koppelen aan bredere thema's die binnen de school spelen, bijvoorbeeld prestatiedruk, verzuim en afstroom.

Specifieke doelen voor de extra ondersteuning (trajectbegeleiding):

- Een prikkelarme en veilige ruimte creëren voor leerlingen die een time-out nodig hebben, die aan het re-integreren zijn of waar zij in alle rust begeleid kunnen worden.
- Methodisch, cyclisch en doelgericht werken. Dit betekent dat trajectbegeleiders zich 'cyclisch en doelgericht werken' meer eigen maken en volgens de PDCA-cyclus werken. Eveneens betekent dit dat trajectbegeleiders zich moeten blijven ontwikkelen ten aanzien van methoden en technieken met betrekking tot leerlingbegeleiding en op het gebied van specifieke thema's. Op deze manier kunnen zij zich daadwerkelijk als interne deskundigen gaan profileren binnen de school.
- Het OPP meer van de leerling en de ouders laten zijn en het als leidraad voor ondersteuning binnen en buiten de klas laten dienen.
- Een betere vertaalslag maken van de specifieke ondersteuningsbehoeften van de leerling naar de klassensituatie, zodat de docenten weten wat de leerling nodig heeft en hiernaar kunnen handelen.